

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat Gaiduc Ilie,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oprea Ludmila împotriva lui Ilie Gaiduc cu privire la modificarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copilului minor,

împotriva deciziei din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Gaiduc Ilie, reprezentat de avocata Melega Anastasia și menținută hotărârea din 08 iunie 2023 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași,

(Dosarul nr. 2ra-286/24
NR. PIGD 2-22105442-01-2ra-15032024)

Recursul declarat după 01 septembrie 2023. Recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Călărași (jud: A. Ucraințeva)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, I. Țurcan, I. Cotruță)

02 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de Gaiduc Ilie,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat, *Judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT:

1. La 21 iulie 2022, Oprea Ludmila a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ilie Gaiduc cu privire la modificarea cuantumului pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor.

2. În susținerea acțiunii reclamanta a indicat că prin hotărârea din 04 ***** 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași s-a încasat din contul lui Ilie Gaiduc pensia pentru întreținerea copilului minor ***** în mărime fixă de ***** de lei lunar, până la atingerea majoratului copilului.

3. Până în prezent nu a încasat nicio sumă bănească din contul lui Ilie Gaiduc, în scopul executării hotărârii din 04 ***** 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, deoarece pârâtul a folosit toate căile de atac. La 15 ***** 2022 hotărârea a devenit irevocabilă prin încheierea Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Gaiduc Ilie a fost considerat inadmisibil.

4. Reclamanta a notat că s-a aflat în concubinaj cu Ilie Gaiduc aproximativ ***** ani. Din această relație, la ***** , s-a născut fiul ***** . La naștere copilului i-a fost stabilit grad de dizabilitate.

5. În prezent, mai mult de 5 ani, copilul minor se află doar în grija dânzei, locuiesc împreună în casa părintească din satul ***** , r-nul ***** .

6. Potrivit certificatului CTAS, din anul 2016, nu este angajată în câmpul muncii și la moment se află în imposibilitate de a se angaja din motiv că mereu are grijă de copilul minor cu dizabilități, nu are rude care să o susțină, decât doar vecinii o ajută și asistenții sociali.

7. La moment, pârâtul Gaiduc Ilie se află la muncă peste hotarele țării, are o nouă relație de concubinaj, ignoră orice apel de ajutor și susținere financiară a copilului său minor.

8. Copilul ***** , are vârsta de ***** ani, diagnostic cu „*****”, fapt ce se confirmă prin extrasul medical din 29 ***** 2022.

9. Potrivit procesului-verbal examenul ***** din 23 ***** 2022 s-a fost constatat la copilul minor *****: „*****”. Conform extrasului medicului ***** , IMSP SR ***** din ***** , copilul prezintă ***** . Istoricul bolii – ***** de la ***** ani, administrează zilnic ***** .

10. Din certificatul de încadrare în grad de dizabilitate nr.***** din ***** rezultă că, minorul ***** a fost încadrat în grad de dizabilitate „*****”, pentru perioada ***** , cu următoarele recomandări: *****.

11. Conform tratamentului prescris de către medicul din cadrul Spitalului ***** , copilului ***** i-a fost indicat următorul tratament medicamentos: „*****” ș.a.

12. Reclamanta a subliniat că fiul ***** are nevoie permanent de îngrijire din cauza gradului ***** de dezabilitate, aflându-se în imposibilitate de a frecventa instituțiile școlare, instituții specializate în localitate, nu există.

13. O dată la 2 luni minorul efectuează investigații la Spitalul ***** , suportând cheltuieli de deplasare în jur de ***** de lei, precum și tratament special care este destul de costisitor, astfel, pentru perioada ***** , conform bonurilor fiscale, a procurat medicamente pentru tratamentul copilului, în sumă de ***** de lei.

14. Afară de aceasta, copilul are nevoie de o alimentație specială pentru dezvoltarea sa, ceea ce presupune cheltuieli suplimentare.

15. Reclamanta consideră că suma de ***** de lei stabilită anterior pentru întreținerea copilului minor ***** , prin hotărâre din 04 ***** 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, este insuficientă, reieșind din cheltuielile lunare pentru medicamente, tratament, alimentație și strictul necesar pentru dezvoltare, care lunar ajunge la ***** de lei = ***** de lei pentru medicamente + ***** de lei pentru alimentație și strictul necesar de dezvoltare (conform minimului de existență prevăzut de BNS).

16. Din motiv că copilul minor are nevoie de îngrijire specială, dânsa permanent se află lângă fiu, dat fiind faptul că manifestă accese de epilepsie necontrolabile. Din aceste motive, dânsa nu se poate angaja în câmpul muncii pentru a beneficia de un salariu stabil pentru asigurarea ei și a copilului minor cu strictul necesar.

17. Având în vedere că s-a aflat în relație de concubinaj cu pârâtul, în prezent nu poate înainta cerere de întreținere materială în sensul prevederilor art.82 alin.(2) lit.d) din Codul familiei.

18. În viziunea reclamantei, circumstanțele cauzei impune în regim de importanță majoră de a soluționa de către instanța de judecată situația neechitabilă față de copil și a dumneaei, care își dedică în totalitate viața pentru îngrijirea copilului minor cu grad de dezabilitate sever, fiind limitată la un mod de viață normal, în coraport cu pârâtul Gaiduc Ilie care duce un mod de viață bun, se bucură de confort și stabilitate financiară, și-a aranjat viața personală, muncește peste hotarele țării.

19. Pârâtul rămâne în continuare a fi indiferent de soarta copilului minor, nu participă la întreținerea și educația lui.

20. La caz, instanța de judecată urmează să se pronunțe pe marginea litigiului dat, ținând cont de interesul superior al copilului, care are grad ***** de dizabilitate, care are nevoie permanent de îngrijire, precum și ținând cont de situația materială și financiară a dânzei precare.

21. Reclamanta consideră că majorarea pensiei de întreținere a copilului minor încasată din contul lui Gaiduc Ilie în beneficiul său de la suma de ***** de lei la suma de ***** de lei lunar este o soluție echitabilă.

22. Cu trimitere la art.75 alin.(1), art.79 alin.(1)-(3), art.110 din Codul familiei, Oprea Ludmila a solicitat admiterea acțiunii și majorarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor ***** stabilit anterior prin hotărârea din 04 ***** 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, de la ***** de lei la ***** de lei lunar.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE:

23. Prin hotărârea din 08 iunie 2023 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași a fost admisă integral acțiunea depusă de Oprea Ludmila. S-a încasat din contul lui Gaiduc Ilie în beneficiul Ludmillei Oprea pensia de întreținere pentru copilul minor ***** în mărime fixă, lunar, a câte ***** de lei, începând cu data înaintării acțiunii – 21.07.2022 – până la atingerea majoratului copilului. Instanța a menționat că titlu executoriu nr.***** din 07 ***** 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași devine caducă. S-a încasat din contul lui Ilie Gaiduc în bugetul de stat taxa de stat de care Oprea Ludmila a fost scutită prin lege la înaintarea acțiunii în mărime de ***** de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL:

24. La 30 iunie 2023, Gaiduc Ilie, reprezentat de avocata Melega Anastasia a declarat apel (nemotivat), iar la 25 octombrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 08 iunie 2023 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Oprea Ludmila.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL:

25. Prin decizia din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Gaiduc Ilie, reprezentat de avocata Melega Anastasia și menținută hotărârea din 08 iunie 2023 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași.

26. Prima instanță și instanța de apel au motivat soluțiile de admitere a acțiunii depuse de Oprea Ludmila constatând, din relația de concubinaj dintre Oprea Ludmila și Ilie Gaiduc, la ***** s-a născut copilul *****. Conform certificatului de naștere eliberat pe numele lui ***** , seria ***** eliberat la ***** la rubrica ” tata ” este indicat Gaiduc Ilie și „mama” Oprea Ludmila (f.d. 7).

27. Potrivit certificatului de încadrare în grad de dizabilitate nr. ***** din ***** , minorul ***** a fost încadrat în gradul de dizabilitate ***** pe perioada ***** (f.d.14). Conform anexei la certificatul de încadrare în grad de dizabilitate, minorului îi este prescris ***** etc. (f.d.12- 13). Prin hotărârea Judecătorei Călărași din 04 ***** 2021, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Oprea Ludmila către Gaiduc Ilie cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor. S-a dispus încasarea de la Ilie Gaiduc, în beneficiul Ludmillei Oprea pensia alimentară pentru întreținerea copilului minor: ***** , în mărime fixă de ***** de lei, începând cu data depunerii cererii 29 ***** 2021, până la atingerea majoratului de către copil (f.d. 6).

28. Instanțele de judecată au concluzionat că cerința reclamantei cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor ***** în mărime de ***** de lei este una rațională și proporțională cheltuielilor pentru întreținerea copilului, luând în considerare interesul superior a copilului minor, care este încadrat în grad de dezabilitate ”*****”, afecțiune din copilărie.

29. La admiterea acțiunii, instanțele de judecată ierarhic inferioare au ținut cont în prim-plan de interesul superior al copilului minor, care este încadrat în grad de dezabilitate ”*****”, în dependență de toate necesitățile cotidiene, precum și de posibilitățile reale ale ambilor părinți, iar suma de ***** de lei a fost apreciată ca fiind una echitabilă ca mărime și oportună, confirmată prin probele anexate la materialele cauzei.

30. Instanța de apel nu a reținut argumentul apelantului Gaiduc Ilie precum că la calcularea pensiei de întreținere a copilului minor urmează de ținut cont de datele statistice ale Biroului Național de Statistică, or, respectivele date statistice formează obiectul examinării fondului cauzei de stabilire a pensiei de întreținere a copilului minor, dar nu de modificare a cuantumului pensiei de întreținere deja stabilite.

31. Cu trimitere la art.46, art.58 alin.(1), art.74 alin.(1), art.110 din Codul familiei, instanțele de judecată au menționat că starea materială reprezintă situația socio-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile și mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum și a factorilor ce

influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei. De dreptul de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreținere pot beneficia, în egală măsură, ambii părinți, în dependență de starea materială și familială a acestora, fiind suficientă în acest sens, întrunirea cel puțin a uneia din aceste ipoteze, însă schimbarea situațiilor specificate nu trebuie să fie formală, ci esențială, sarcina aprecierii respective aparținând în exclusivitate instanței competente să o examineze.

32. Instanțele de judecată au subliniat că la soluționarea a astfel de categorii de litigii urmează să se țină cont de principiul interesului superior al copilului consacrat la art.9 din Convenția cu privire la drepturile copilului, la care Republica Moldova este parte, de menținerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinți care nu se află în relație de căsătorie, precum și de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.

33. Afară de aceasta, instanțele de judecată au reținut că modificarea (micșorarea sau majorarea) cuantumului pensiei de întreținere nu trebuie să favorizeze interesele unui copil în detrimentul altuia, mărimea acesteia trebuie să fie una rezonabilă și echitabilă, determinată în exclusivitate de instanța de judecată, a cărei discreție decizională nu trebuie să depășească cadrul legal pertinent.

34. În contextul enunțat, instanțele de judecată au rezumat că, înscrisurile anexate la cererea de chemare în judecată raportate la argumentele invocate în acțiune, denotă că pensia alimentară încasată prin hotărârea Judecătorei Călărași din 04 ***** 2021, în mărime de ***** de lei, este o sumă insuficientă pentru întreținerea copilului minor ***** , reieșind din diagnoza stabilită și tratamentul prescris acestuia de către Spitalul ***** . Cu atât mai mult, minorul este în imposibilitate de a frecventa instituțiile de învățământ, în localitate instituții specializate nu există, necesită de asistență continuă din partea mamei sale. O dată la două luni, reclamanta împreună cu minorul se deplasează la Spitalul ***** pentru investigații și tratamente speciale care sunt costisitoare. Concomitent minorul necesită alimentație specială pentru dezvoltarea sa, ceia ce la fel presupune cheltuieli suplimentare.

35. Instanțele de judecată au precizat că deși plata pensiei alimentare este destinată a satisface în primul rând nevoile alimentare ale copilului, obligația legală de întreținere a copilului este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menirea de a procura celui îndreptățit resursele necesare împlinirii și a altor trebuințe, precum cele privind asigurarea unei instruiți corespunzătoare, a unei locuințe, a tratamentelor medicale (lunare), iar încasarea pensiei de întreținere într-o sumă mai mică va leza substanțial interesele copiilor minori, or, în orice

situație drepturile copilului prevalează, fapt ce rezultă și din prevederile art.3 alin.(1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS:

36. La 28 februarie 2024, prin intermediul oficiului poștal, Gaiduc Ilie a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Oprea Ludmila.

SOLICITĂRILE RECURENTULUI:

37. În susținerea recursului Gaiduc Ilie a invocat că din relația de concubinaj cu Ludmila Oprea la ***** s-a născut fiul *****, căruia de la naștere i s-a stabilit grad de dizabilitate. Împreună au locuit în *****, or. *****, până la sfârșitul anului *****, iar din cauza infidelității a intimatei, s-au separat cu traiul. În anul *****, Oprea Ludmila s-a stabilit cu traiul împreună cu fiul lor în or. *****, unde locuiesc până în prezent, iar dânsul a contribuit la întreținere copilului. La moment plata pensiei o achită prin intermediul executorului judecătoresc, chiar dacă intimata nu-i permite să comunice cu fiul, ultima întrevvedere a fost la *****, când ei au revenit în țară în perioadei vacanței.

38. Intimata s-a adresat în judecată cu prezenta acțiune, solicitând majorarea pensiei de întreținere a copilului minor până la ***** de lei, din motiv că dânsul este angajat la muncă peste hotarele țării, în *****. Însă, în luna octombrie 2023, din motive de sănătate a revenit în Republica Moldova, fapt ce se confirmă prin viza deschisă la ***** – până la *****.

39. La moment, nu este angajat în câmpul muncii, fapt ce rezultă din certificatul ce confirmă statutul de șomer eliberat de Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă.

40. Recurentul consideră că suma de ***** de lei stabilită de instanțele de judecată ierarhic inferioare este exagerată ca mărime, fără să se țină cont de informația Biroului Național de Statistică și nu de informația despre salariul mediu lunar.

41. În viziunea recurentului, instanțele de judecată nu au luat în calcul toate circumstanțele importante ale cauzei.

42. Instanțele de judecată ierarhic inferioare au ignorat prevederile art.2 și 3 din Legea nr.152 din 05.07.2012 cu privire la minimul de existență, potrivit căroră, minim de existență este indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale și a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății și pentru

susținerea viabilității omului. Mărimea minimului de existență include: mărimea valorică a coșului alimentară, cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale și pentru achitarea serviciilor prestate populației și mărimea primelor și a contribuțiilor obligatorii. Mărimea minimului de existență pentru o persoană se determină în lei pe fiecare lună.

43. La fel, nu s-a ținut cont de prevederile art.60 alin.(2), art.74, art.76 alin.(1) și (2) din Codul familiei.

44. Instanțele de judecată nu au luat în considerare faptul că copilul minor ***** se află peste hotare împreună cu mama sa Oprea Ludmila, beneficiind de ajutor și servicii din partea Statului de reședință și de pensia de întreținere. Scopul intimatei de fapt este să-l pună în dificultate să execute hotărârea judecătorească ca ulterior să fie decăzut din drepturile părintești.

45. În drept, recurentul Gaiduc Ilie și-a întemeiat recursul pe prevederile art.432 alin.(2) lit.c) din Codul de procedură civilă (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023), potrivit cărora se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: c) a interpretat în mod eronat legea.

46. La 24 mai 2024, Oprea Ludmila, reprezentată de avocatul Pînzaru Dorian a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de Gaiduc Ilie, deoarece temeiurile de drept la care face referire recurentul nu se încadrează în prevederile art.432 CPC. Pe lângă acestea, argumentele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra cărora instanțe de apel s-a pronunțat corespunzător, călăuzindu-se de lege și suportul probator din dosar.

47. În esență, dezacordul recurentului cu soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare nu poate constitui temei de casarea a deciziei contestate.

48. Mai mult de ***** ani copilul minor, care se află în grad de dizabilitate „*****”, se află doar în grija mamei, care locuiesc împreună în casa părintească din satul *****. Copilul necesită permanent și continuu de asistență și tratament de *****, fapt ce rezultă și din înscrisurile anexate la dosar (f.d.12-13). Afară de aceasta, potrivit procesului-verbal al examenului ***** , s-a constatat în privința minorului ***** (f.d.10). Oprea Ludmila, potrivit certificatului de la CTAS, din anul 2016, nu este angajată în câmpul muncii, și la moment se află în imposibilitate de a se angaja din motiv că mereu are grijă de fiul său minor cu dizabilități. La fel, rude nu are care să o susțină material și financiar.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ:

49. Articolul 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

50. Prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

51. Potrivit art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor *în vigoare la data depunerii recursului*.

52. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

53. Recursul declarat la *28 februarie 2024* de către Gaiduc Ilie a fost depus după data intrării în vigoare a Legii nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

54. Distinct, ține de menționat că art.432 „*Temeiurile declarării recursului*” din Codul de procedură civilă (în redacția legii până la modificările operate prin Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023) avea următorul conținut:

„(1) Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

55. Articolul 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023) indică că:

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

56. Articolul 433 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data depunerii recursului, 28.02.2024) statuează că:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1).”

57. Articolul 440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI DE RECURS:

58. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei, în ședință publică, la *05 decembrie 2023*.

59. Din actele cauzei rezultă că la *18 ianuarie 2024*, Curtea de Apel Chișinău a expediat copia deciziei motivate din 05 decembrie 2023, la adresa electronică a reprezentantului recurentului Gaiduc Ilie, avocata Melega Anastasia, fapt ce rezultă din scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d.159).

60. Astfel, recursul declarat la *28 februarie 2024* de către Gaiduc Ilie se consideră ca fiind depus în interiorul termenului legal prevăzut la art.434 CPC.

61. Se reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare la data declarării recursului.

62. Din analiza recursului declarat de Gaiduc Ilie rezultă că drept temei de declarare a recursului s-a invocat în esență prevederile art.432 alin.(2) lit.c) din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare până la 01 septembrie 2023 potrivit căroră, se consideră că normele de drept

material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

63. La acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că după cum s-a menționat supra prin Legea nr.246 din 31.07.2023 a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv prevederile Codului de procedură civilă, în special au fost modificate și temeiurile recursului prevăzute la art.432, care au intrat în vigoare din 01 septembrie 2023.

64. La caz, recurentul Gaiduc Ilie a depus recursul la 28 februarie 2024, adică după intrarea în vigoare a modificărilor operate la articolul 432 CPC, dispozițiile cărora au un text diferit de cel al articolul 432 prevăzut în redacția legii până la modificările intrate în vigoare din 01 septembrie 2023

65. Date fiind cele constatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că recursul declarat la 28 februarie 2024 de Gaiduc Ilie, nu se încadrează în temeiurile de drept prevăzute la art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în vigoare din 01 septembrie 2023, și prin urmare, urmează a fi considerat inadmisibil.

66. Mai mult, verificând legalitatea și temeinicia decizia contestate prin prisma argumentelor recursului, Completul de judecată nu a stabilit că soluția instanței de apel este contrară legii, cu aplicarea sau interpretarea eronată a legii, sau cu aprecierea arbitrară a probelor. Dimpotrivă, decizia a fost emisă cu respectarea prevederilor legale, bazată pe o cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

67. De altfel, motivele de casare, invocate în recurs, se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău și nu relevă că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor. Mai mult, recursul conține obiecții de fapt similare celor expuse în cererea de apel, care au fost analizate de instanța de apel, fiind apreciate în mod corespunzător.

68. Completul de judecată remarcă că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

69. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

70. La fel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

71. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

72. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, 11p.141, §39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

73. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Gaiduc Ilie la 28 februarie 2024 nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023) și urmează a fi considerat inadmisibil.

74. În conformitate cu art.433 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, art.440 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Consideră inadmisibil recursul declarat Gaiduc Ilie.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat